

Põllumajandusloenduse andmeil koondub põllumajandustootmine üha enam suurtesse majapidamistesse

2010. aasta põllumajandusloenduse esialgsetel andmetel on põllumajanduslike majapidamiste arv eelmise, 2001. aasta loendusega võrreldes vähenenud ligi kolm korda, samal ajal kui kasutatava põllumajandusmaa pind on suurenenud 8%, teatab Statistikaamet. See näitab, et põllumajandustootmine koondub üha enam suurtesse majapidamistesse.

Põllumajandusloenduse andmetel on Eestis 19 700 põllumajanduslikku majapidamist, kelle valduses on vähemalt üks hektar kasutatavat põllumajandusmaad või kus toodetakse põllumajandussaadusi põhiliselt müügiks. Erinevate administratiivandmete ja alates 2001. aastast kogutud statistilise info alusel koostatud loendusnimekirjas sisaldunud ligi 30 000 majapidamisest teatas koguni kolmandik, et on põllumajandustegevuse lõpetanud või nende maakasutus on langenud alla ühe hektari.

Põllumajanduslike majapidamiste arvu vähenemine on toimunud põhiliselt väiksemate, alla 10-hektarilise põllumajandusmaaga majapidamiste arvel. Vähenenud on ka 10 kuni 100-hektariliste majapidamiste arv. Samas kui suurte, üle 100 hektari põllumajandusmaaga majapidamiste arv on suurenenud ligi kaks korda. Majapidamiste arvu väga suur vähenemine ei tähenda põllumajandustootmise kadumist. Eestis on ligi 938 800 hektarit kasutatavat põllumajandusmaad, mis on 8% enam kui eelmise loenduse ajal. Osaliselt on kasv seletatav hooldatava püsirohumaa lisandumisega alates 2007. aastast.

Toimunud on põllumajandusmaa koondumine suurte majapidamiste valdusesse. 2010. aasta loenduse andmetel on juba ligi kolm neljandikku kasutatavast põllumajandusmaast üle 100-hektariliste majapidamiste valduses. Karjapidamises on koondumine veelgi suurem — üle kolme neljandiku veistest peetakse vähemalt sajapealistes karjades.

2010. aasta põllumajandusloenduse tulemusi pole Euroopa Liidu (EL) riigid veel avaldanud ja selle põhjal rahvusvahelist võrdlust teha ei saa. Samas saab Eesti 2010. aasta loenduse esialgseid tulemusi võrrelda EL viimase suurema põllumajandusuuringu 2007. aasta tulemustega. Eesti põllumajandusliku majapidamise keskmine suurus on üheksa aastaga tõusnud 16 hektarilt 48 hektarile, see on ligi neli korda suurem kui Euroopa Liidus keskmiselt (2007. aastal 13 ha). Põllumajandusliku majapidamise keskmise suuruse järgi on Eesti ühes grupis niisuguste riikidega nagu Saksamaa, Prantsusmaa ja Suurbritannia. Keskmiselt kõige suuremad majapidamised on Tšehhis ja Taanis.

Kui Euroopa Liidus oli 2007. aastal üle 100-hektariliste majapidamiste valduses 47% põllumajandusmaast, siis Eestis oli see näitaja 2010. aastal 73%. Põllumajandusmaa koondumine suurte majapidamiste kätte oli Eestist suurem veel vaid Slovakkias, Tšehhis ja Bulgaarias. Ka veisekasvatuse koondumine suurte majapidamiste kätte on Eestis üks EL suuremaid.

Majapidamiste arvu vähenemine ja põllumajandustootmise koondumine suurematesse majapidamistesse on iseloomulik kogu Euroopa Liidule, kuid Eestis toimub see kordades kiiremini kui EL-is keskmiselt.

Eestis toimus põllumajandusloendus 1. septembrist 15. novembrini 2010. Loenduse lõplikud tulemused avaldab Statistikaamet 15. detsembril 2011. Tulemused sisaldavad ülevaadet majapidamiste juhtimise, rendisuhete, taime- ja loomakasvatuse ning nende tootmismeetodite, tööjõu struktuuri ning muude tulutoovate tegevuste kohta. Avaldatakse ka majapidamiste jaotus majandusliku suuruse ja tootmistüübi järgi.

Põllumajandusloendus toimus Eestis kuuendat korda. Varem on põllumajandusloendusi korraldatud aastatel 1919, 1925, 1929, 1939 ja pärast taasiseseisvumist 2001. aastal. Euroopa Liidu riikides toimub põllumajandusloendus 2009. ja 2010. aastal. Euroopa Liidu riikides toimuvad põllumajandusloendused iga kümne aasta järel.

Eesti 2010. aasta põllumajandusloenduse korraldamist rahastas osaliselt Euroopa Liit.

Põllumajanduslike majapidamiste arv ja põllumajandusmaa, 2010 ja 2001

	Kokku	0—<10 ha	10—<100 ha	>=100 ha
Majapidamiste arv				
2010	19 700	10 700	7 300	1 700
2001	55 700	41 800	12 900	1 000
Põllumajandusmaa, ha				
2010	938 800	46 500	205 600	686 700
2001	871 200	148 500	297 400	425 300

Täpsem teave:

Eve Valdvee
2010. aasta põllumajandusloenduse projektijuht
Statistikaamet
Tel 625 9397